

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE,
INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

VISIENOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Vlaams actieplan re-integratie (langdurig) zieken: Arbeidsongeschikt

Samenvatting:

Cijfers tonen aan dat de groep (langdurig) zieken in Vlaanderen toeneemt. Bovendien merken we een steeds groter aandeel van ziektes die mogelijk het gevolg zijn van de omstandigheden op de werkvloer. Om deze evolutie te keren, maken we er in Vlaanderen een prioriteit van om langdurig zieken opnieuw aan het werk te krijgen. Zowel het Vlaams Regeerakkoord, het VESOC-akkoord 'iedereen aan boord' als 'Alle hens aan dek' benadrukken hiervan het belang. Recente studies onderschrijven ook het belang van de snelle opstart van een re-integratietraject en tonen aan dat re-integratie bijdraagt tot een betere gezondheid en de genezing/herstel in de hand werkt. Sinds de coronacrisis nam de aandacht voor dit thema enkel maar toe.

Dit Vlaams actieplan re-integratie langdurig zieken biedt een antwoord op de uitdagingen waar Vlaanderen mee geconfronteerd wordt en vertrekt vanuit de ambitie om mensen met gezondheidsproblemen (mentaal en/of fysiek) ongeacht hun statuut opnieuw aan de slag te krijgen. Het actieplan schuift 15 acties naar voor die re-integratie moeten vergemakkelijken, op korte en op langere termijn evenals preventieve acties. De acties situeren zich op vier niveaus: de behandelende en re-integratiesector, de arbeidsongeschikte, de onderneming en acties die met het federale niveau opgenomen zullen worden.

De doelstellingen zijn duidelijk:

1. Meer langdurig zieken opnieuw aan de slag door de re-integratie te bevorderen. De terugkeer naar de arbeidsmarkt zal gestimuleerd worden door in te zetten op oa. een mindswitch bij de betrokken actoren en de brede samenleving. We maken werk van een groeipad en streven naar een objectief van minstens 10 000 begeleidingstrajecten per jaar tegen 2023.
2. Verhogen van de uitstroom naar werk van arbeidsongeschikten in begeleidingstrajecten.
3. Voorkomen dat mensen langdurig ziek zijn en dus preventiever werken.

Situering

Beleidskader en context

Het Vlaamse Regeerakkoord 2019-2024 formuleert de ambitie om de samenwerking tussen VDAB, RIZIV en de ziekenfondsen te versterken en om een aanbod op maat te voorzien voor de re-integratie van arbeidsongeschikten en langdurig zieken: “De Vlaamse regering wil uiterlijk binnen de 3e maand na de start van de arbeidsongeschiktheid bekijken of een re-integratie bij de huidige of bij een nieuwe werkgever mogelijk is en wil dat uiterlijk voor de 5de maand van de ziekte of arbeidsongeschiktheid voor wie dit mogelijk en opportuun is een concreet en verplicht re-integratietraject wordt opgestart. Dit traject gaat uit van een multidisciplinaire aanpak waarbij de VDAB tijdig betrokken wordt”.

Daarnaast wenst de Vlaamse regering het aantal trajecten te verhogen en te experimenteren met innovatieve projecten en methodieken zodat minder mensen de band met de arbeidsmarkt verliezen.

De Vlaamse minister bevoegd voor Werk en Sociale Economie herneemt deze ambitie in haar beleidsnota. Hierbij wordt het belang onderstreept van een vroegtijdige betrokkenheid van VDAB door verder in te zetten op een nauwere samenwerking met ziekenfondsen en werk te maken van de snelle opstart van re-integratietrajecten.

De doelstelling om aan de slag te gaan met mensen met gezondheidsproblemen wordt ook opgenomen in het VESOC-engagement van februari 2020 om 120.000 mensen aan de slag te krijgen; langdurig zieken behoren tot 1 van de 4 prioritaire groepen. Ook in het VESOC-re lanceplan voor de arbeidsmarkt ‘Alle hens aan dek’ wordt deze groep als prioritair herbevestigd.

De SERV publiceerde eind november 2020 hierover een advies en onderstreept de nood aan actie. Ondertussen is ook het evaluatieonderzoek over het raamakkoord in een afrondingsfase.

Ook het Federaal regeerakkoord 2020-2024 wil inactieven aanmoedigen en helpen om de stap naar werk te zetten. Een van de groepen is eveneens de langdurig zieken. Daarnaast geeft de federale regering aan de organisatie en het beheer van de re-integratietrajecten te evalueren en dat in de trajecten de arbeidsbemiddelingsdiensten tijdig zullen betrokken worden. Men geeft aan hierover in overleg te treden en samen te werken met de deelstaten. Deze doelstelling sluit aan bij de ambitie van de Vlaamse regering.

Het aantal (langdurig) zieken

Steunpunt Werk stelde in 2019 een rapport op m.b.t. het arbeidspotentieel in Vlaanderen. Op basis van de cijfers van Datawarehouse AM& SB KSZ uit 2017 geven ze aan ongeveer 168 000 personen met een arbeidscontract (of geregistreerd als zelfstandige of helper) zich in een stelsel van ziekte, invaliditeit of beroepsziekte/arbeidsongeval bevindt in Vlaanderen. Het gaat om ongeveer 4% van de Vlaamse bevolking op beroepsactieve leeftijd. Van deze groep bevinden ongeveer 88 000 personen zich in invaliditeit en zijn 72 000 personen minder dan 1 jaar arbeidsongeschikt¹.

Daarnaast zijn er ongeveer 160 500 arbeidsongeschikten zonder arbeidscontract of statuut op beroepsactieve leeftijd. Ongeveer 113 500 personen, vallen onder het invaliditeitsstelsel, ongeveer 16 000 personen zijn minder dan 1 jaar arbeidsongeschikt.

¹ Vansteenkiste e.a., 2019

Er schuilt volgens het onderzoek van het Steunpunt een zeker potentieel binnen deze groepen. Het grootste potentieel wordt gezien in de groep die minder dan 1 jaar arbeidsongeschikt is (totaal 88 000), want hoe langer men zich in het stelsel van arbeidsongeschiktheid bevindt, hoe moeilijker de terugkeer naar de arbeidsmarkt. Waarbij de mensen zonder arbeidscontract mogelijk extra drempels ervaren om stappen te zetten naar werk.

Het aantal personen die arbeidsongeschikt zijn, vertoont, de laatste jaren een **continue stijging**. De verklaringen hiervoor zijn divers, geeft het Steunpunt Werk mee. Enerzijds is er een duidelijk demografisch effect. Vooral de gestegen participatiegraad van vrouwen en hun stijgende pensioenleeftijd heeft een duidelijke impact. Ook de verstrenging in voorwaarden en verscherping van controle bij werkloosheidsuitkeringen zou voor een spill-over effect kunnen zorgen. Aangezien musculoskeletale aandoeningen en in sterk toenemende mate mentale en psychologische problemen de voornaamste oorzaken zijn voor arbeidsongeschiktheid spelen ook omstandigheden op de werkvloer hier een rol.

De oververtegenwoordiging van vrouwen kan gelinkt zijn aan de multicausaliteit van (langdurig) ziekteverzuim. De combinatie van complexer wordende jobs met zorgtaken zorgt voor toenemende druk op de actieve bevolking. Vrouwen nemen nog steeds meer zorgtaken op zich, wat hen extra kwetsbaar maakt. **50-plussers** zijn ook sterk oververtegenwoordigd binnen deze groep.

De SERV (commissie diversiteit) verwijst in hun een advies inzake re-integratie, naar cijfers van 2018 verkregen door het RIZIV. De onderzoekers stellen vast dat psychische stoornissen (34,9%) en ziekten van het bewegingsstelsel en bindweefsel (31,4%) de twee meest voorkomende ziektebeelden zijn binnen de groep langdurig zieken. Het aandeel van beide ziektebeelden was bovendien toegenomen ten opzichte van eerdere studies.² Deze elementen wijzen op het belang van preventie om mensen gezond aan het werk te houden en zo uitval te vermijden. Werken aan werkbaar werk zal dus een aandachtspunt blijven.

Bovenstaande cijfers tonen aan dat de groep (langdurig) zieken in Vlaanderen toeneemt. **Om deze evolutie te keren, maken we er in Vlaanderen een prioriteit van om langdurig zieken opnieuw aan het werk te krijgen.** Recente studies³ onderschrijven ook het belang van de snelle opstart van een re-integratietraject en tonen aan dat re-integratie bijdraagt tot een betere gezondheid en de genezing/herstel in de hand werkt. Sinds de coronacrisis nam de aandacht voor dit thema enkel maar toe. Zowel VDAB als gezondheidsexperts verwachten namelijk nog een stijging van het aantal arbeidsongeschikten als gevolg van deze crisis.

Wat gebeurt er al?

Raamakkoord

Sinds 2009 werken RIZIV, mutualiteiten, VDAB en GTB samen om mensen in arbeidsongeschiktheid te begeleiden in het zetten van stappen naar werk. De samenwerkingsovereenkomst uit 2012 werd in 2016 geformaliseerd in het zogenaamde raamakkoord. Hierbij engageren de betrokken partners zich om arbeidsongeschikten een traject naar werk op maat aan te bieden. Over 8 jaar is er een totale realisatie van 26 710 begeleidingstrajecten.

² COMDIV_20201125_Re-integratie_RIZIV

³ bv. de studie van [FOD WASO](#), het [SERV-advies](#)

jaartal	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ambitie	600	1250	1250	1250	1250	3750	4150	4150	5000	5000
resultaat	864	2389	1688	2305	3423	3852	4005	4582	3602	?

Het RIZIV kent VDAB een budget toe op basis van de uitgesproken ambitie. Dit budget wordt gebruikt om partners in te schakelen om de trajecten op maat vorm te geven. Daarnaast wordt het gebruikt voor projecten, bekendmaking van de dienstverlening en ondersteuning van VDAB-medewerkers om deze doelgroep te begeleiden.

Om gebruik te maken van de dienstverlening van het raamakkoord, is een tussenkomst van een arts noodzakelijk. Bij vrijwel alle trajecten verloopt de doorverwijzing naar VDAB via de adviserend arts van de mutualiteit, uitzonderlijk gebeurt dit rechtstreeks door de arbeidsarts. Voor de toeleiding is VDAB dus hoofdzakelijk afhankelijk van de doorverwijzing via artsen. Daarom zet VDAB sterk in op de uitbouw van een goede samenwerking met de mutualiteiten, en ook op een directe toeleiding via netwerkacties met zorgorganisaties zodat meer contacten ook rechtstreeks vanuit bv. ziekenhuizen kunnen komen.

Aantal projectdeelnames	26 709
% uitgestroomd naar werk op het einde v/d 6de maand na start project	12,9%
% uitgestroomd naar werk op het einde v/d 12de maand na start project	21,1%
% uitgestroomd naar werk op het einde v/d 18de maand na start project	26,4%
% uitgestroomd naar werk op het einde v/d 24ste maand na start project	29,8%

Sinds de start van de samenwerking worden cijfers bijgehouden om de voortgang te meten. We zien dat er een kleine 27.000 trajecten zijn opgestart. De uitstroom naar werk 2 jaar na de opstart bedraagt net geen 30%.

Maatwerk en persoonlijke dienstverlening voor de zieke bij VDAB en partners:

VDAB-dienstverlening in het kader van re-integratie van arbeidsongeschikten is steeds **maatwerk**. De persoonlijke dienstverlening van VDAB kan bestaan uit: inschatten en oriënteren, bemiddelen, competentieversterkende acties of werkplekklaren. Hiervoor heeft VDAB ook gespecialiseerde partners. **In Vlaanderen kunnen mensen met een arbeidsbeperking of gezondheidsprobleem terecht bij VDAB en partners zoals GTB en de GOB's.** Dit is het gespecialiseerd team bemiddeling bij mensen met een ziekte of een arbeidshandicap en de gespecialiseerde opleidings-begeleidings- en bemiddelingsdienst. Daarnaast heeft VDAB ook partners die rond een specifieke ziektes werken, zoals kanker (bv. Rentree).

Specifieke maatregelen voor op de werkplek:

VDAB heeft ook specifieke maatregelen om de re-integratie op de werkvloer te ondersteunen. Met de **BTOM's** (bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen) kan er tegemoetkoming voorzien worden voor o.a. aanpassingen aan de arbeidspost. Door middel van de **VOP** (De Vlaamse Ondersteuningspremie) wordt financieel tussengekomen om het rendementsverlies en bijkomende kosten te compenseren (bijvoorbeeld omdat iemand meer tijd nodig heeft, vaker afwezig is, meer begeleiding nodig heeft). De VOP kan ook tijdelijk ingezet worden voor de re-integratie van arbeidsongeschikten van wie de gezondheidssituatie nog kan evolueren of de prognose onduidelijk is. Op deze manier worden werkgevers en zelfstandigen voor een periode van maximaal twee jaar ondersteund (mogelijk te verlengen).

Daarnaast is er ook gespecialiseerde jobcoaching mogelijk door **een van 500 jobcoaches**. Deze begeleiden een arbeidsongeschikte gratis op de werkvloer en bekijkt welke noden er zijn en zoekt hiervoor een oplossing. Ook de werkgever en collega's kunnen mee ondersteund worden.

VDAB heeft ook een team re-integratie dat bemiddelaars ondersteunt. Daarnaast bouwen zij een netwerk met mutualiteiten, partners, RIZIV en anderen verder uit, zowel provinciaal als Vlaanderenbreed. Ook via het netwerk van de partners en de bruggenbouwers van VDAB werd in het veld reeds connectie met elkaar gemaakt.

Knelpunten

Niettegenstaande de vele inspanningen die gebeuren en het potentieel dat mogelijk te activeren is binnen de doelgroep, blijft het een moeilijk gegeven om (langdurig) zieken te integreren op de arbeidsmarkt:

- **Het aantal mensen dat effectief in een begeleidingstraject bij VDAB of partners start, gelet op de totale potentiële doelgroep, blijft klein.** De doelgroep is divers en kan niet als een geheel aanschouwd worden om te activeren. Het genezingsproces is prioritair en de stap naar werk vergt is maatwerk.
- De re-integratie van zieken is **een langzaam en intensief proces** dat een specifieke aanpak vraagt. **Na 2 jaar begeleiding stroomt 30% uit naar werk.** De vele mogelijkheden bij werkgevers om zich bij de re-integratie te laten ondersteunen (ook financieel) zijn onvoldoende gekend. Daarbovenop is het voor een uitkeringsgerechtigde vaak **niet eenvoudig om de financiële impact van werk** op de uitkering in te schatten en is er nood aan meer mogelijkheden inzake de combinatie werk en ziekte.
- Het wordt ook steeds meer duidelijk dat **de omstandigheden op de werkvloer** een rol spelen. Mensen vallen steeds meer uit omwille van stress, burn-out, onvoldoende ergonomisch werk,... Daarom moet niet alleen aandacht besteed worden aan de werkvloer in het kader van re-integratie, maar ook op het vlak van preventie.
- Algemeen is er **een gebrek aan informatie** over wat de mogelijkheden zijn, waar de opportuniteiten zich bevinden voor en tussen de verschillende betrokkenen en stakeholders. Kennis over de vele ondersteunende maatregelen ontbreekt bij zij die er gebruik van kunnen maken.
- In de praktijk wordt vastgesteld dat er **kostbare tijd verloren gaat** in het proces van re-integratie. Tijd die cruciaal is om een geslaagd re-integratieproces tot stand te kunnen brengen. Daar waar de toeleiding sneller kan, moet dit sneller gebeuren.

Doelstellingen

Met deze conceptnota vormen we de basis voor een concreet actieplan dat een antwoord biedt op de uitdagingen waar Vlaanderen mee geconfronteerd wordt inzake langdurig zieken (zie situering) en vertrekt vanuit de ambitie om mensen met gezondheidsproblemen (mentaal en/of fysiek) ongeacht hun statuut opnieuw aan de slag te krijgen. Het actieplan dient zich ook te richten op zelfstandigen. Het actieplan schuift acties naar voor die re-integratie bevorderen, vergemakkelijken, versnellen, op korte en op langere termijn evenals preventieve acties. Daarnaast worden er ook acties geformuleerd waarbij de betrokkenheid van het federale niveau en andere stakeholders essentieel zal zijn om deze te doen slagen.

De doelstellingen zijn duidelijk:

1. **Meer langdurig zieken opnieuw aan de slag** door de re-integratie te bevorderen. De terugkeer naar de arbeidsmarkt zal gestimuleerd worden door in te zetten op oa. een mindswitch bij de betrokken actoren en de brede samenleving. .
2. **Verhogen van de uitstroom naar werk van arbeidsongeschikten** in begeleidingstrajecten door een snellere betrokkenheid van VDAB in het re-integratieproces, een geoptimaliseerd proces en een betere ontsluiting van de ondersteuningsmogelijkheden.
3. **Voorkomen dat mensen langdurig ziek zijn** door maximaal in te zetten op preventie en werkbaar werk.

Veel mensen in arbeidsongeschiktheid vinden hun weg zelf terug naar de arbeidsmarkt of hun huidige job. Voor sommigen is extra ondersteuning noodzakelijk. Daarom zetten VDAB en partners in op de bekendmaking bij de behandelende sector, werkgevers en burgers over welke mogelijkheden er zijn (bv. aangepast werk). We streven ernaar dat binnen de 3 maand na de start van de arbeidsongeschiktheid een arts of een ander lid van het multidisciplinair team (met mogelijke betrokkenheid van de behandelend arts, adviserend arts, bedrijfsgeneeskundige dienst, VDAB en partners) een inschatting maakt of:

(a) stappen naar werk mogelijk zijn

én

(b) dat hiervoor ondersteuning van VDAB en partners noodzakelijk is.

Indien het antwoord tweemaal positief is, verwachten we dat VDAB en partners structureel betrokken worden in het re-integratieproces opdat een concreet traject kan uitgewerkt worden om stappen te zetten naar werk. Dit traject moet, voor wie het mogelijk en opportuun is, ten laatste 5 maand na de start van de arbeidsongeschiktheid aanvangen.

Op deze wijze realiseren we een zo sluitend mogelijke aanpak voor de nieuwe instromers in de arbeidsongeschiktheid. Daarnaast blijven we trajecten op maat aanbieden voor de langdurig zieken die vanuit een multidisciplinaire aanpak toegeleid worden voor re-integratie op de arbeidsmarkt.

Om de ambitie te realiseren is hierover overleg noodzakelijk met stakeholders en federale partners.

Dit actieplan streeft er naar om op korte termijn, in 2021 via de vele acties de voorziene ambitie van de 5000 trajecten bij VDAB optimaal te benutten. Voor de periode 2022-2023 zal een nieuw ambitieus groeipad voor het vernieuwde raamakkoord in samenspraak met het RIZIV en de

mutualiteiten (zie actie 13) worden bepaald én in overleg met de Vlaamse sociale partners. Het overleg met de bevoegde federale minister wordt zo spoedig mogelijk opgestart. De minister van Werk en Sociale Economie streeft daarbij een groeipad na waarmee in 2022 7.500 en in 2023 minstens 10.000 trajecten per jaar gerealiseerd kunnen worden.

Naast het objectief worden ook de hoger beschreven principes namens de Vlaamse regering ingebracht in het overleg met de federale regering over een vernieuwd raamakkoord. Met het oog op een grotere toeleiding van de arbeidsongeschikten en langdurig zieken naar de arbeidsmarkt vragen we bovendien de federale regering een responsabiliseringsmechanisme uit te werken met positieve en negatieve stimuli voor de betrokken actoren.

Er wordt onderzocht of een resultaatsverbintenis voor de trajecten een meerwaarde meebrengt op vlak van doorstroming en op vlak van duurzame integratie op de arbeidsmarkt.

Totstandkoming

De input van deze acties komen uit het werkveld, onder meer het webinar en de workshops die VDAB organiseerde rond 'werken en gezondheid' in 2020. Daarnaast verzamelde VDAB input van stakeholders en zijn de aanbevelingen uit het advies van de SERV mee in overweging genomen.

De uitgangspunten

We trekken maximaal de kaart van een bredere bekendmaking en het beter ontsluiten van het huidig aanbod om tegemoet te komen de gekende uitdaging. We schuiven VDAB en de partners hiermee meer naar voor als dé partner voor de begeleiding en opleiding richting werk, ook voor wie wegens ziekte (tijdelijk) niet aan de slag is.

Doorheen alle acties staan drie principes centraal, namelijk:

- de complexiteit voor de langdurig zieke zoveel mogelijk beperken;
- we veranderen de mentaliteit: van arbeidsongeschikt naar arbeidsongeschikt;
- VDAB en partners staan klaar met een aanbod om langdurig zieken en ondernemingen te begeleiden.

Aangezien het geen evidente opdracht is om deze doelgroep te activeren naar werk, wordt er ingezet op 15 verschillende acties die zich op vier niveaus bevinden: de behandelende en re-integratiesector, de arbeidsongeschikte, de onderneming en acties die met het federale niveau opgenomen zullen worden.

Uitvoering

Dit actieplan en het bepalen en realiseren van het groeipad wordt binnen de schoot van de raad van bestuur van VDAB overlegd. De uitvoering en uitrol ervan is voorzien op korte termijn en verloopt voor 2021 binnen de budgettaire contouren van het huidig raamakkoord en de huidige ambitie. Deze conceptnota heeft geen budgettaire implicaties. De consequenties op vlak van budget en interne capaciteit zullen onderzocht worden in functie van het concrete uit te werken nieuwe groeipad 2022-2023. Om het actieplan verder te verfijnen, uitvoering aan te geven en op te volgen wordt een werkgroep met de betrokken stakeholders opgericht, aangestuurd door VDAB.

Inhoud

De behandelende en de re-integratiesector werken beter samen

We willen een focus op wat mensen nog kunnen in plaats van wat ze niet meer kunnen. Dit vereist een mindswitch. Om deze **mindswitch** te realiseren, zetten we in op de behandelende en re-integratiesector door middel van kennisdeling, versterkte samenwerking en gerichte acties zodat we de dienstverlening van VDAB als een mogelijkheid kunnen voorstellen om de stap naar werk te zetten.

Doelstelling	Concrete actie	Meerwaarde voor arbeidsongeschikte
1) Om de stap naar werk sneller bespreekbaar te maken , maken we de werking van VDAB en partners bij bedrijfsgeneeskundige diensten en de behandelende sector beter bekend.	Gelet op de cruciale rol van de behandelende sector (huisarts, artsen-specialisten) nemen VDAB en partners acties om hun dienstverlening meer bekend te maken bij de huisartsen (bv. via lokale kennismaking, zorgnetwerken en bruggenbouwers). Daarnaast worden gelijkaardige acties ondernomen om met de bedrijfsgeneeskundige diensten en de behandelende sector op een structurele manier basiskennis te delen over de werking. Er zal gewerkt worden aan een informatie- en vormingspakket. Dit zal ook ter beschikking worden gesteld aan kandidaat-artsen.	Mijn huisarts fungeert als eerste aanspreekpunt om stappen naar werk bespreekbaar te maken. Via mijn arts kom ik in aanraking met de mogelijkheden bij VDAB.
2) Om VDAB sneller te betrekken bij het re-integratietraject zowel bij ontslag als om ontslag om medische reden te voorkomen. Dit vereist een vlotte samenwerking en communicatie tussen de verschillende betrokken	Samen met de (externe) diensten voor Preventie en Bescherming werkt VDAB een proefproject uit om de toeleiding van werknemers naar VDAB te versnellen indien de arbeidsarts oordeelt dat iemand niet langer zijn huidige job kan uitoefenen. Er wordt hierbij werk gemaakt	Indien ik als werknemer niet langer mijn job kan uitoefenen omwille van gezondheidsredenen kom ik op een efficiënte en vlotte wijze bij de dienstverlening van VDAB terecht om te bekijken welke mogelijkheden er wél zijn.

stakeholders.	van een ondersteunend pakket om de indicering te versnellen voor alle adviserend artsen.	
3) Om meer multidisciplinaire afstemming te realiseren tussen de gezondheidsactoren en de re-integratiesector zetten we in op innovatieve projecten.	GTB zal een inspirerend en informatief webinar organiseren over de getrokken lessen uit een reeds uitgevoerd ESF-project in Oost-Vlaanderen. ESF-Vlaanderen financierde in het verleden en financiert in het heden (innovatieve) projecten die tot doel hebben om de drempel naar werk voor langdurig zieken te verlagen. Ook de behandelende sector is hierbij betrokken. Ook uit deze projecten worden lessen getrokken en er wordt gekeken hoe VDAB, samen met de andere cruciale actoren, succesvolle initiatieven een ruimer bereik kan geven. Daarnaast wordt onderzocht of een bijkomend project kan opgestart worden.	Mijn gezondheid en re-integratie staan niet los van elkaar: aan de beginfase van mijn behandeling of revalidatie komt het domein werk reeds in het vizier en krijg ik concrete handvaten aangereikt.

De arbeidsongeschikte versterken om de loopbaan terug in handen te nemen

Wie ziek is, wordt geconfronteerd met een complexiteit aan administratie, informatie en verwijzingen naar de rechten en plichten. In het re-integratieverhaal is de dienstverlening van VDAB nog onvoldoende gekend, waardoor de coaching en vele mogelijkheden onderbenut zijn. Via deze acties zetten we in op deze bekendmaking en bieden we de mogelijkheid om op maat de competenties te versterken.

Doelstelling	Concrete actie	Meerwaarde voor arbeidsongeschikte

4) We zetten in op de brede bewustwording dat ziek zijn en werken tot de mogelijkheden behoort en dat er bij VDAB en partners dienstverlening op maat is voorzien om de stap naar werk met begeleiding te zetten.	VDAB maakt via een aantrekkelijke communicatiecampagne de terugkeer naar werk en de mogelijkheden bij VDAB beter bekend en meer bespreekbaar. VDAB zet hierbij de gespecialiseerde dienstverlening van de partners van VDAB extra in de verf.	De awareness bij mezelf en mijn netwerk wordt verhoogd rond wat re-integratie is, ook als ik er op dat moment niet zelf mee te maken heb. Ook mijn omgeving stimuleert me om na te gaan of werk opnieuw een optie is.
5) Als arbeidsmarktregisseur informeert VDAB de betrokkenen met correcte informatie over instrumenten, trajecten,... en voorziet daarbij juiste doorverwijzing.	VDAB maakt een overzichtelijke landingspagina voor zowel langdurig zieken als de naaste omgeving waar informatie op een klantvriendelijke en overzichtelijke manier beschikbaar is. Voor elke deelnemer aan een re-integratietraject is er een korte module beschikbaar om alle informatie op maat te kunnen verwerken.	Ik vind alle info die ik nodig heb om mijn re-integratietraject vorm te geven. De informatie is hier bevattelijk, duidelijk en overzichtelijk weergegeven. Het is voor mij niet complex om mijn weg te vinden.
6) De tijd die gepaard gaat met de arbeidsongeschiktheid grijpen we (indien mogelijk) aan als een opportuniteit om levenslang te leren en de mogelijkheden op de arbeidsmarkt in kaart te brengen en eventuele heroriëntering in overweging te nemen. In 'het jaar van de opleiding' wordt extra ingezet op de mogelijkheden om competenties te versterken in functie van de mogelijkheden op de arbeidsmarkt.	VDAB werkt een aanbod op maat uit van de unieke situatie van de arbeidsongeschikte zodat deze zelf aan de slag kan om de loopbaan vorm te geven en de competenties te versterken (bv. via loopbaanbegeleiding, jobcoaching, ergonomisch advies op de werkvloer,...). VDAB zet daarnaast extra in op het beter bekend maken van het gratis digitaal opleidingsaanbod van VDAB voor alle zieken, ongeacht hun	Ik besteed mijn tijd zinvol tijdens mijn periode van ziekte en ga op eigen tempo aan de slag met de verschillende tools in het kader van toekomstig werk. Zo krijg ik zicht op mijn competenties en mogelijkheden en hou ik mijn competenties op peil.

	werkstatuut.	
7) De begeleiding van arbeidsongeschikten door VDAB en partners wordt geoptimaliseerd zodat de uitstroom naar werk van de doelgroep wordt verhoogd en nog meer op maat van de arbeidsongeschikte kan gebeuren.	Er wordt een onderzoek uitbesteed om na te gaan wat de succesfactoren bij geslaagde re-integratie zijn en waar mensen na ziekte (opnieuw) aan de slag gaan (bv. sectoren, type bedrijven,...) en in welke werkvorm. Bemiddelaars zullen een specifieke opleiding volgen die erop gericht is om met (langdurig) zieken aan de slag te gaan.	Wanneer ik in begeleiding ben bij VDAB of één van de partners voel ik mij begrepen en kan ik haalbare doelstellingen zetten. Ik word op maat en professioneel begeleid waardoor mijn kans op werk vergroot.

Ondernemingen ondersteunen om in te zetten op preventie en om werknemer en werkzoekende aangepast te integreren

Een succesvolle terugkeer naar het werk gebeurt liefst zo snel mogelijk en kan een aanpassing aan de werkomstandigheden vragen. Werkgevers moeten hierin zo maximaal mogelijk ondersteund worden om de terugkeer zo vlot mogelijk te laten verlopen. Bovendien zetten we ook in op het verkleinen van de drempel om een langdurig zieke aan te werven. Daarnaast is er ook een belangrijk luik voor preventie, want werken is gezond op voorwaarde dat het werkbaar werk is. Een link met het toekomstige actieplan voor werkbaar werk (2021) zal gemaakt worden.

Doelstelling	Concrete actie	Meerwaarde voor arbeidsongeschikte
8) De specifieke dienstverlening om de terugkeer naar werk op de werkvloer te ondersteunen wordt beter bekend gemaakt . Wat gekend is, zal sneller ingezet worden.	VDAB informeert over en stimuleert de mogelijkheden voor aangepast werk op de werkvloer door gericht in te zetten op bedrijven en KMO's. Dit doet VDAB samen met partners door: • De sociale secretariaten mee in te schakelen om bedrijven mee te informeren. • Het ontwikkelen van een digitale opleiding/	Mijn werkgever kent de mogelijkheid om extra ondersteuning te gebruiken in het kader van mijn re-integratieproces. Mijn werkgever weet hoe te reageren op mijn afwezigheid en hoe mijn terugkeer naar werk zo vlot mogelijk kan verlopen. Mijn werkgevers wordt hierin ook ondersteund wanneer hij dit wenst.

	webinar voor werkgevers en HR-diensten. • Gerichte communicatieacties via kanalen van stakeholders en sectoren. • Het thema re-integratie en de mogelijkheden mee te nemen in de contacten die VDAB heeft met werkgevers volgens VDAB werkgeversbenadering. • Tot bij individuele ondernemingen en KMO's te gaan om jobcoaching en andere ondersteuning kenbaar te maken bij bedrijven met oa. een hoog ziekteverzuim. Dit kan bijvoorbeeld via de bestaande benadering van 'de talentoscoop'.	
9) Door meer in te zetten op innovatieve en dynamische vormen van werk, maken we het eenvoudiger om de stap naar werk te zetten of om werk te combineren met ziekte.	De mogelijkheden van re-integratie via uitzendarbeid worden verder onderzocht . Dit zowel in het kader van een arbeidsongeschikte zonder arbeidscontract richting werk, als in het kader van een werk-naar-werktransitie van werknemers.	Via uitzendarbeid kan ik meer flexibel mijn werk en ziekte combineren of kan ik stapsgewijs opnieuw aan de slag richting duurzaam werk.
10) Het voorkomen van gezondheidsproblemen die een gevolg kunnen zijn van werkomstandigheden.	Het Departement Werk en Sociale Economie, samen met VDAB en partners ontsluiten maximaal de mogelijkheden ivm preventie en werkbaar werk. (bv. ESF oproepen, tools en gebundelde info, ...). Specifiek voor de langdurig zieken wordt voorzien in: • Een gerichte	Mijn werkgever krijgt vanuit een gecontinueerde aanpak en ondersteuning informatie over hoe hij de werkplek werkbaarder kan maken. Doordat mijn werkgever meer gericht preventief in kan zetten op de werkbaarheid op het werk, verkleint de kans dat ik ziek word omwille van de

	communicatie-campagne over de werkbaarheidscheques en de mogelijkheden ivm bv. burn out. Een gerichte (inter)sectorale aanpak via de intersectoraal adviseur werkbaar werk en specifieke acties voor sectoren met een hoog ziekteverzuim. Goede praktijken zullen ook gedeeld worden.	arbeidsomstandigheden.
--	--	------------------------

Verfijning en versnelling van de structurele samenwerking met het Federale niveau:

Aangezien re-integratie naar werk van langdurig zieken niet enkel een Vlaamse bevoegdheid en ambitie is, dringt een structurele samenwerking hieromtrent zich op. Om sommige van deze doelstellingen te realiseren vragen we het engagement van de federale partners. We stellen daarom deze acties prioritair op om gezamenlijk te ondernemen.

Doelstelling Vlaanderen	Concrete actie	Meerwaarde arbeidsongeschikte
11) Betere afstemming tussen de bevoegdheden op het Vlaamse en Federale niveau draagt bij tot een gestroomlijnder re-integratieproces.	Er wordt een structureel overleg opgestart tussen minister Crevits, minister Vandenbroucke en minister Dermagne zodat er een globale aanpak kan vastgelegd worden zodat het re-integratieproces geoptimaliseerd kan verlopen en de verschillende initiatieven op elkaar afgestemd zijn. Ook het luik preventie wordt structureel meegenomen.	Doordat het proces goed is afgestemd tussen de verschillende actoren over de beleidsdomeinen heen, voelt het niet als complex aan voor mij en is de stap naar werk een logische stap in mijn herstel.
12) In het re-integratieproces wordt VDAB tijdig en formeel betrokken zodat de begeleiding	VDAB wordt in het formeel re-integratieproces van werknemers op een tijdig en	Doordat ik snel in aanraking kom met de mogelijkheden bij VDAB krijg ik alle kansen om

naar werk vlot en tijdig kan ondersteund worden.	vastgelegd moment betrokken om stappen richting de arbeidsmarkt te ondersteunen. We formaliseren hiermee de rol van VDAB in het re-integratieproces.	opnieuw aan de slag te gaan.
13) Méér arbeidsongeschikten in trajecten naar werk bij VDAB. De instroom naar VDAB wordt verhoogd en een vlotte dienstverlening op maat wordt gegarandeerd. Hierbij zetten we ook in op vlotte en digitale informatie-doorstroom met het oog op een gestroomlijnd en eenvoudig proces.	Het raamakkoord tussen VDAB, GTB, het RIZIV en de mutualiteiten wordt opnieuw besproken zoals voorzien in het raamakkoord. Binnen dit raamakkoord wordt een ambitieuze groeipad gedefinieerd betreffende het aantal te realiseren re-integratietrajecten. Er wordt gestreefd naar minstens 10 000 trajecten per jaar tegen 2023. Om de toeleiding structureel te verbeteren en te versnellen kan, cfr de bepalingen van het Vlaams regeerakkoord een screening, vroeg in het traject een positieve rol spelen. Vervolgens zal ook gewerkt worden aan een gestroomlijnder en vereenvoudigd proces. Concreet zetten we in op het realiseren van een vlotte doorstroom van relevante gegevens tussen de betrokken partners.	Ik kan steeds bij VDAB en partners terecht voor geschikte dienstverlening op maat. De ziekenfondsen, RIZIV en VDAB wisselen informatie uit (met respect voor mijn privacy), waardoor ik geen verhaal/gegevens telkens opnieuw moet delen.
14) De financiële onzekerheid en onduidelijkheid , die een grote drempel vormen om stappen te zetten naar werk, worden weggewerkt. Dit maakt begeleiding naar werk ook concreter.	De financiële impact van werk op de uitkering wordt correct en klantvriendelijk in kaart gebracht.	Ik krijg duidelijkheid m.b.t. de financiële impact van werk op mijn uitkering(en).
15) Een aanbod van	Meer dynamische systemen	Ik heb perspectief op

verschillende mogelijkheden om werk te combineren met ziekte zal een boost betekenen om meer mensen (ook al is het maar een paar uren) aan de slag te krijgen.	worden mogelijk gemaakt om werk te combineren met ziekte zodat we maximaal tegemoet komen aan de specifieke noden van mensen die ziekte/revalidatie wensen te combineren met werk. Werken moet altijd lonen. Problemen met de terugvalpositie en het verliezen van bepaalde rechten worden weggewerkt.	verschillende mogelijkheden om mijn ziekte te combineren met (stappen naar) werk. De combinatie is haalbaar met mijn revalidatie of ziekteproces.
--	--	---

VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. Het in bovengenoemde nota geformuleerde actieplan als het uitgangspunt te nemen voor de acties die zullen worden ondernomen om meer langdurig zieken te re-integreren in Vlaanderen, de uitstroom uit begeleidingstrajecten te verhogen en meer preventief te werk te gaan.
2. Het actieplan verder vorm te geven en af te stemmen binnen de RVB van VDAB, met de stakeholders en met de betrokken ministers binnen de federale regering.
3. De Vlaamse minister bevoegd voor Werk te machtigen de visienota in te dienen in het Vlaams Parlement.
4. Deze visienota omvat geen budgettair engagement.

Viceminister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW en ZEEVISSERIJ

Hilde Crevits